

СЛУЖБА ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИРАЊА ПОЛИТИЧКИХ СТРАНАКА

На основу члана 10. став (1) Закона о финансирању политичких странака («Службени гласник БиХ» број 95/12 и 41/16), члана 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака («Службени гласник БиХ» број 96/13 и 89/16) и члана 12. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака («Службени гласник БиХ» број 103/08), издајем

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРЕГЛЕДУ ГОДИШЊЕГ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА ЗА 2018. ГОДИНУ УЈЕДИЊЕНЕ СРПСКЕ

Број: 03-07-6-302/19
Сарајево, 16. септембар 2020. године

САДРЖАЈ

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА.....	3
1. УВОД.....	4
2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ	4
3. ОПИС ПРЕГЛЕДА И КОНТРОЛЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА.....	5
Предмет прегледа и контроле.....	5
Циљ прегледа и контроле.....	5
Обим прегледа и контроле.....	5
4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ	5
5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ.....	5
5.1 НАЛАЗИ	5
5.2. ПРЕПОРУКЕ.....	9

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

Служба за ревизију финансирања политичких странака извршила је преглед годишњег финансијског извјештаја Уједињене Српске за 2018. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Општих избора, одржаних у октобру 2018. године.

Руководство политичке странке је одговорно за финансијске извјештаје, поступање странке у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака и одредбама поглавља 15 Изборног закона Босне и Херцеговине, те успостављање ефикасног система интерних контрола.

Преглед смо обавили у складу са ревизијским стандардима примјенивим на ангажману у прегледу. Ови стандарди захтијевају да планирамо и извршимо преглед да би добили умјерену поузданост да странка није значајно кршила одредбе Закона о финансирању политичких странака.

Преглед је ограничен на контролу годишњег финансијског извјештаја политичке странке и примјену аналитичких процедура на подацима из финансијских извјештаја, па према томе не обезбјеђују поузданост која би се добила извршеном ревизијом у просторијама странке.

На основу нашег прегледа утврђено је сљедеће:

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2018. годину, утврђено је да је Уједињена Српска прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 5. став (4), члана 8. став (1) и став (4), члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

На основу нашег прегледа, односно контроле финансијског извјештаја, осим горње напомене, нисмо запазили ништа значајно што би указало на недостатке у финансијском извјештају или на финансирање ове политичке странке супротно одредбама Закона о финансирању политичких странака и члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине.

1. УВОД

Служба за ревизију финансирања политичких странака (у даљем тексту: Служба за ревизију) извршила је преглед годишњег финансијског извјештаја Уједињене Српске за 2018. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Општинских избора, одржаних у октобру 2018. године.

Преглед и контрола финансијског извјештаја су проведени у складу са чланом 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и чланом 2. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака.

Због чињенице да није обављена ревизија у просторијама политичке странке, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке не буду откривене.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Уједињена Српска се финансирала из следећих извора:

Р/Б	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	41.422,00	12,57
2.	Прилози физичких лица (3-а)	205.000,00	62,20
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	0,00	0,00
7.	Приходи из буџета (3-ф)	29.395,06	8,92
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	275.817,06	83,69
II	Остали приходи и друго	53.748,07	16,31
	Извори финансирања (I+II)	329.565,13	100,00

У годишњем финансијском извјештају странка је исказала расходе у укупном износу од 343.878,75 КМ.

2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ

Назив политичке странке је Уједињена Српска. Скраћени назив: УС.

Уједињена Српска је уписана у регистар код Основног суда у Бања Луци, број уписа: Рп-3/15 од 16.12.2015. године.

Сједиште политичке странке је у Бањој Луци, улица Јована Дучића 25.

Лица овлаштена за заступање Уједињене Српске су: Ненад Стевандић, предсједник странке, Марио Милановић, замјеник предсједника и Маринко Драгишић, замјеник предсједника.

Овлаштено лице за подношење финансијског извјештаја за 2018. годину је Свјетлана Марић.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2018. годину, Уједињена Српска има следећу организациону структуру:

- Главни одбор странке,
- 3 градска одбора и
- 22 општинска одбора.

3. ОПИС ПРЕГЛЕДА И КОНТРОЛЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА

Предмет прегледа и контроле је годишњи финансијски извјештај Уједињене Српске за 2018. годину и финансијски извјештај за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Општих избора, одржаних у октобру 2018. године.

Циљ прегледа и контроле је да ревизор на бази финансијског извјештаја покуша да установи да ли је политичка странка у извјештајном периоду поступала у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака и одредбама члана 15.10 Изборног закона БиХ. Уколико ревизор на бази контроле финансијског извјештаја утврди одређена кршења наведених закона, оцјењује да ли је потребно извршити ревизију у просторијама странке да би могао изразити мишљење о томе да ли се странка финансирала у складу са Законом о финансирању политичких странака, те да ли је остварила трошкове изборне кампање у оквиру законом утврђеног лимита.

Обим прегледа и контроле финансијских извјештаја Уједињене Српске обухвата контролу и провођење аналитичких процедура ради утврђивања усклађености података које је странка исказала у финансијском извјештају са одредбама Закона о финансирању политичких странака, односно усклађености извора финансирања, са посебним нагласком на приходе из буџета, прилоге физичких лица и трошкове изборне кампање.

4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ

Служба за ревизију обавила је преглед финансијских извјештаја Уједињене Српске за 2016. и 2017. годину, након чега су издати извјештаји о прегледу са налазима ревизије, мишљењем ревизора и препорукама странци.

Након извршеног прегледа годишњег финансијског извјештаја за 2017. годину, Служба за ревизију је издала Извјештај о прегледу са мишљењем ревизора, налазима ревизије и препорукама странци: да у пословним књигама и финансијском извјештају евидентира све донације, укључујући неновчане, да пословне књиге води у складу са рачуноводственим прописима, односно да успостави тачне евиденције о приходима и расходима странке и да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији Босне и Херцеговине попуњава у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.

Нереализоване препоруке:

На основу уочених недостатака у годишњем финансијском извјештају за 2018. годину, утврђено је да политичка странка није испоштовала препоруке ревизије.

5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ

5.1 НАЛАЗИ

а) Уједињена Српска није поступила у складу са одредбама члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака¹.

Уједињена Српска је у годишњем финансијском извјештају исказала укупне расходе у износу од 343.878,75 КМ. Средства је утрошила без донесеног Програма утрошка средстава за 2018. годину.²

Увидом у расположиву документацију утврђено је да странка исти није доставила уз Годишњи финансијски извјештај за 2017. годину, а што је била обавезна.

¹ У складу са одредбом из члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака, странка финансијска средства из члана 3. став (1) овог Закона може користити искључиво за остваривање циљева утврђених својим програмом и статутом.

² Странка је доставила План утрошка средстава за 2018. годину на којем стоји датум израде документа 11.06.2020. године, те исти није узет у разматрање. Странка је План утрошка средстава за 2018. годину требала доставити најкасније уз годишњи финансијски извјештај за 2017. годину.

б) Странка је прекршила одредбе члана 5. став (4)³ и члана 8. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

(1) Уједињена Српска није у пословним књигама евидентирала неновчане донације у виду бесплатног кориштења простора, конзумирања хране и пића, најма шатора и концерата и у финансијском извјештају није пријавила неновчане донације правних лица и физичких лица, чиме је прекршила одредбе члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

На захтјев Централне изборне комисије Босне и Херцеговине, странка је доставила допис у којем потврђује наводе „Transparency International BiH“ о одржавању предизборних скупова и наступу без плаћања накнада.

Увидом у акт број: 115-06/20 од 17.06.2020. године, који је странка доставила утврђено је да су општински одбори Градишка, Братунац, Србац и Кнежево, те градски одбори Бања Лука и Приједор примили неновчане донације, како слиједи:

- Општински одбори УС Градишка и Братунац примили су донације Дејана Ристића и „Брас банд“ за бесплатно одржане наступе побједничког бенда из Гуче и „Вече српске трубе“ у Градишци и Братунцу.
- Градски одбор УС Бања Лука примио је неновчане донације физичких лица – чланова и симпатизера странке и музичких извођача. Физичка лица – чланови и симпатизери странке су донирали храну и пиће и обезбједили шаторе на предизборним скуповима код планинског дома Шибови, на Паприковцу и Мјесној заједници Кочићев вијенац. Етно групе Ива, Византијско плаво и Лексингтон бенд су бесплатно одржали концерте.
- Општински одбор УС Србац примио је неновчане донације физичких лица – чланова и симпатизера странке јер су без накнаде обезбједили храну, пиће и шатор, те приредили културно-умјетнички програм.
- Општински одбор УС Кнежево примио је неновчану донацију Борислава Ђенића који је странци бесплатно уступио простор ресторана „Романса“, чији је власник, за дружење симпатизера странке.
- Градски одбор УС Приједор примио је неновчану донацију извођача Маринка и Николе Роквића који су бесплатно одржали концерт.

Странка је донације које су остварене приликом одржавања предизборних скупова, у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и Законом о финансирању политичких странака, имала обавезу да евидентира у пословним књигама и пријави у годишњем финансијском извјештају за 2018. годину.

(2) Прегледом годишњег финансијског извјештаја утврђено је да је странка, односно општински одбори Уједињене Српске Братунац и Србац, те Градски одбор Бања Лука током предизборне кампање, а за организацију скупова користили без накнаде: игралишта Јавне установе Средњошколски центар Братунац, Основне школе „Доситеј Обрадовић“ Србац, Центра за образовање, васпитање и рехабилитацију слуха и говора Бања Лука и просторије Мјесне заједнице „Кочићев вијенац“, чиме су прекршене одредбе члана 8. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

Странка у пословним књигама није евидентирала неновчане донације Јавне установе Средњошколски центар Братунац, Основне школе „Доситеј Обрадовић“ Србац, Центра за образовање, васпитање и рехабилитацију слуха и говора Бања Лука и Мјесне заједнице „Кочићев вијенац“, чиме је прекршила и одредбе члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

---

³ Политичке партије дужне су да воде евиденцију о пријему чланарина и добровољних прилога, те да издају потврде о пријему чланарина и добровољних прилога.

- (3) Прегледом је утврђено да је странка примила неновчану донацију правног лица „Трготранс“ д.о.о. Добој, по основу кориштења пословног простора без накнаде у износу од 3.000,00 КМ.⁴

Према подацима Градске управе Града Добоја⁵, правно лице „Трготранс“ д.о.о. Добој, је у 2018. години, имало склопљена два уговора о јавној набаци опреме за два дјечија игралишта и извођењу грађевинских радова на изградњи два дјечија игралишта у Добоју чија укупна вриједност износи 232.760,85 КМ са ПДВ-ом.

С обзиром да је наведено правно лице у 2018. години склопило уговор о јавним набавкама роба са органима извршне власти на свим нивоима у Босни и Херцеговини чија је вриједност већа од 10.000,00 КМ, Уједињена српска је остварила забрањени прилог у укупном износу од 3.000,00 КМ, чиме је прекршила одредбе члана 8. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

Странка није евидентирала неновчану донацију у пословним књигама, чиме је прекршила и одредбе члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

с) Странка је прекршила одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

На основу обављеног прегледа годишњег финансијског извјештаја и прикупљене финансијске документације, утврђено је да Уједињена Српска није у складу са рачуноводственим прописима успоставила потпуне и тачне евиденције о својим приходима и расходима, нити је годишњи финансијски извјештај попунила у складу са одредбама Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака-у даљем тексту: Правилник, чиме су прекршене одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

- (1) У финансијском извјештају странка није пријавила комплетну организациону структуру у складу са чланом 10. Правилника.

Увидом у уговоре о закупу утврђено је да је странка користила пословне просторе, а при томе у својој организационој структури није исказала сљедеће општинске одборе: Сребреница, Гацко, Фоча, Љубиње, Вишеград, Петрово, Соколац, Угљевик, Лопаре, Ново Горажде, Козарска Дубица, Чајниче и Лакташи, те градске одборе: Приједор, Бања Лука и Зворник, и одбор Брчко.

- (2) Странка је у 2018. години примила новчана средства од физичких лица Бранка Вјештице и Весне Петковић у износу од 15.000,00 КМ, што је странка евидентирала и у финансијском извјештају исказала у оквиру прилога физичких лица.

С обзиром да је Законом о финансирању политичких странака дозвољено финансирање из добровољних прилога физичких лица и чланарина, чији су износи лимитирани у току календарске године, странка је имала обавезу успоставити тачне евиденције о прилозима и чланаринама, односно прецизно раздвојити вриједност прилога од чланарине за наведена физичка лица.

- (3) Прегледом документације утврђено је да странка није успоставила правовремене евиденције у пословним књигама.

Увидом у финансијску документацију и пословне књиге странке утврђено је да је странка у 2018. години остварила приходе и трошкове по основу неновчане донација правног лица „Трготранс“ доо Добој, физичких лица и других правних лица, а које странка није евидентирала у својим пословним књигама.

⁴ С обзиром да је странка од 01.01.2018. године, почела користити простор уз мјесечну закупнину у износу од 300,00 КМ, наведени износ смо узели за обрачун неновчане донације. Странка је два мјесеца користила простор уз накнаду.

⁵ Акт Града Добој, број: 02-022-1-1478/20 од 10.08.2020. године.

Такође, у обрасцима 3-е финансијског извјештаја (неновчане донације) и 4.2 (трошкови пропаганде) странка није пријавила неновчану донације и трошкове настале по истом основу, чиме је прекршила одредбе члана 18. и 23. Правилника.

- (4) У обрасцу 3 финансијског извјештаја (Извори финансирања) странка је у оквиру осталих прихода исказала новчана средства у износу од 53.748,07 КМ, чиме је прекршила одредбе члана 19. Правилника.

Увидом у изводе утврђено је да је Републичка изборна комисија странци уплатила новчана средства у износу од 53.468,09 КМ, које је странка имала обавезу исказати у обрасцу 3-ф (Приходи из буџета).

- (5) Политичка странка није правилно исказала расходе у обрасцима 4. (укупни расходи политичке странке) и 4.1 (режијско-административни и остали трошкови) финансијског извјештаја, чиме је прекршила одредбе члана 21. и 22. Правилника.

- Странка је у пословним књигама и финансијском извјештају за Главни одбор исказала трошкове закупа пословних простора у износу од 55.989,60 КМ.

Увидом у документацију утврђено је да су трошкови закупа Главног одбора и општинских одбора странке за које Главни одбор плаћа закуп исказани у једном износу као трошак Главног одбора. Поред трошкова закупа, странка је и друге трошкове исказала као трошкове Главног одбора, што је супротно одредбама члана 22. Правилника.

Странка је имала обавезу да настале трошкове распореди по мјесту настанка трошка, односно искаже по одборима.

Такође, увидом у Уговор о закупу пословних просторија у Козарској Дубици са правним лицем „Приједорпутеви“ а.д. Приједор, утврђено је да странка није евидентирала и у финансијском извјештају није исказала трошкове закупа по овом уговору у износу од 519,48 КМ.

- Увидом у аналитичке картице датих аванса, утврђено је да странка у својим пословним књигама исказује салдо на дан 31.12.2018. године у износу од 4.828,25КМ, као и то да је странка плаћање трошкова закупа правном лицу „Трготранс“ доо Добој, у укупном износу од 600,00 КМ, евидентирала у оквиру датих аванса, а не као трошак закупа.

С обзиром на то да странка у својим пословним књигама исказује дате авансе правним лицима, евидентно је да странка не исказује све своје трошкове, те нема тачне евиденције о својим трошковима и обавезама.

Трошкови кампање

Према одредбама члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине, политичка странка за потребе изборне кампање не смије потрошити више од 0,30 односно 0,20 КМ⁶ по бирачу у сваком изборном кругу, према броју бирача које је објавила Централна изборна комисија БиХ. Према подацима Централне изборне комисије БиХ, на основу броја бирача, Уједињена Српска је могла потрошити 378.179,10 КМ.

Политичка странка је у годишњем финансијском извјештају, који је поднијела Централној изборној комисији БиХ, у сврху изборне кампање исказала трошкове у износу од 209.290,55КМ.⁷

⁶ Члан 15.10 став 2. Изборног закона Босне и Херцеговине прописује да се максимално дозвољени износ за финансирање изборне кампање израчунава тако што се број гласача у свим изборним јединицама у којима политички субјект има кандидатску листу или кандидата помножи са: 30 фенинга за начелника општине односно градоначелника и за чланове скупштине општине, чланове Народне скупштине РС и Представничког дома Парламента Федерације БиХ, чланове Парламентарне скупштине БиХ, члана Предсједништва БиХ, и предсједника и потпредсједнике РС, односно 20 фенинга за изборе за чланове кантоналних скупштина.

⁷ Трошкови пропаганде у годишњем финансијском извјештају исказани су у износу од 562.457,56 КМ. Наведени износ није коначан јер би исте требало увећати за трошкове настале по основу неплаћања разних трошкова на предизборним скуповима у Градишци, Братунцу, Српцу, Кнежеву, Бањој Луци, Приједору, колико би робе и услуге вриједиле је странка имала обавезу исте платити.

5.2. ПРЕПОРУКЕ

Препоручује се Уједињеној Српској да се придржава одредаба Закона о финансирању политичких странака, а посебно на основу уочених недостатака се препоручује:

- *да сваке године доноси програм утрошка средстава и да новчана средства обезбијеђена за финансирање странке планира на вријеме, односно да програмом утрошка средстава донесе и усвоји на вријеме,*
- *да у пословним књигама и финансијском извјештају евидентира све донације, без обзира на који начин их остварује,*
- *да се не финансира из извора који су забрањени политичким странкама,*
- *да пословне књиге води у складу са рачуноводственим прописима, односно да успостави тачне евиденције о приходима и расходима странке и*
- *да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији БиХ попуњава у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.*

КОМЕНТАР:

Политичка странка Уједињена Српска није се очитовала на налазе ревизије и мишљење ревизора дато у Прелиминарном извјештају о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2018. годину.

Шеф Одсјека за ревизијске послове

Сања Тошовић

Ревизор

Велиборка Кењић

Шеф Службе за ревизију

Mr.sc Хасида Гушић